

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (tredje avdelningen)
den 16 september 1999 *

I mål T-182/96,

Partex — Companhia Portuguesa de Serviços, SA, bolag bildat enligt portugisisk rätt, Lissabon, företrätt av advokaterna Rui Chancerelle de Machete, Pedro Machete och Miguel Pena Machete, Lissabon, delgivningsadress: advokatbyrån Louis Schiltz, 2, rue du Fort Rheinsheim, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företräd av Maria Teresa Figueira och Knut Simonsson, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut C (96) 1184 av den 14 augusti 1996 om nedsättning av det stöd från Europeiska socialfonden som har beviljats inom ramen för projekt nr 880412/P3,

* Rättegångsspråk: portugisiska.

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

sammansatt av ordföranden M. Jaeger samt domarna K. Lenaerts och J. Azizi,
justitiesekreterare: byrådirektören J. Palacio González,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet
den 15 december 1998,

följande

Dom

Tillämpliga bestämmelser

- 1 Enligt artikel 124 första stycket i EG-fördraget (nu artikel 147 EG) skall kommissionen förvalta Europeiska socialfonden (nedan kallad ESF).

- 2 Enligt artikel 1.2 a i rådets beslut 83/516/EEG av den 17 oktober 1983 om ESF:s uppgifter (EGT L 289, s. 38, svensk specialutgåva, område 5, volym 4, s. 11, nedan kallat beslut 83/516) skall Europeiska socialfonden delta i finansieringen av verksamheter som rör yrkesutbildning och yrkesvägledning.

- 3 Enligt artikel 2.2 i detta beslut skall de berörda medlemsstaterna garantera att åtgärderna genomförs framgångsrikt.

- 4 I artikel 5.1 i rådets förordning (EEG) nr 2950/83 av den 17 oktober 1983 om tillämpning av beslut 83/516 (EGT L 289, s. 1, nedan kallad förordning nr 2950/83) föreskrivs att, när Europeiska socialfonden (nedan kallad ESF) bifaller en ansökan om finansiering, 50 procent av stödet skall betalas ut i förskott den dag utbildningen är avsedd att påbörjas.

- 5 I artikel 5.4 i förordning nr 2950/83 föreskrivs att ansökan om slutlig utbetalning skall innehålla en detaljerad rapport om verksamhetens innehåll och resultat samt finansiella aspekter på densamma och att den berörda medlemsstaten skall intyga att uppgifterna i ansökan är faktiskt och räkenskapsmässigt riktiga.

- 6 Enligt artikel 6.1 i samma förordning kan kommissionen — efter att ha givit den berörda medlemsstaten möjlighet att yttra sig — innehålla, nedsätta eller dra in ESF:s stöd, om detta stöd inte används enligt de villkor som angetts i beslutet om godkännande.

- 7 I artikel 6.2 föreskrivs att utbetalda belopp som inte har använts i enlighet med de villkor som angetts i beslutet om godkännande skall krävas åter.

8 Enligt artikel 7.1 kan kommissionen utföra granskningar på plats, oberoende av de kontroller som utförs av medlemsstaten.

9 I artikel 6 i kommissionens beslut 83/673/EEG av den 22 december 1983 om förvaltningen av ESF (EGT L 377, s. 1, svensk specialutgåva, område 5, volym 4, s. 15, nedan kallat beslut 83/673) föreskrivs att medlemsstaternas ansökningar om slutlig utbetalning måste framställas till kommissionen inom tio månader från den dag då den berörda åtgärden slutförts. Det preciseras att ingen utbetalning av stöd skall göras, om denna ansökan lämnas in efter att denna tidsfrist gått ut.

Bakgrund till tvisten

A — Vad som förevarit före det omtvistade beslutet

10 Sökanden, Partex — Companhia Portuguesa de Serviços, SA (nedan kallat Partex) — inlämnade år 1987 för bolagen Pirites Alentejanas SA (nedan kallat Pirites Alentejanas), Tintas Robbialac SA (nedan kallat Tintas Robbialac) och Sapec — Produits et engrais chimiques du Portugal SA (nedan kallat Sapec) ansökningar om finansiellt stöd från ESF för genomförande av teknisk yrkesutbildning i samband med att dessa företag omstrukturerades.

11 Departamento para os Assuntos do Fundo Social Europeu (avdelningen för frågor avseende Europeiska socialfonden, vilken faller under det portugisiska arbetsmarknads- och socialministeriet, nedan kallad DAFSE) inlämnade den 20 okto-

ber 1987 till ESF på Republiken Portugals vägnar och till förmån för sökanden en ansökan om finansiellt stöd för räkenskapsåret 1988 för finansieringen av ett yrkesutbildningsprogram vid företagen Pirites Alentejanas, Tintas Robbialac och Sapec (ärende nr 880412/P3).

- 12 Svaranden beviljade genom beslut C (88) 831, av den 29 april 1988, sökanden stöd för de ovannämnda företagen, uppgående till sammanlagt 146 321 461 ESC för utbildning av 416 personer.

- 13 Sökanden erhöll en icke närmare angiven dag ett förskott på 73 160 730 ESC, med tillämpning av artikel 5.1 i förordning nr 2950/83.

- 14 Sökanden inlämnade efter utbildningen, som fördelade sig på sju månader mellan den 1 januari och den 31 december 1988, den 30 april 1989 till DAFSE en ansökan om slutlig utbetalning av stödet.

- 15 DAFSE uppmanade genom skrivelse av den 13 oktober 1989 sökanden att ändra sin ansökan av den 30 april. I den ändrade ansökan av den 23 oktober 1989 uppgav sökanden att den sammanlagda kostnaden för utbildningen uppgick till 130 350 556 ESC, varav 64 523 525 ESC täcktes av stöd från ESF.

- 16 De portugisiska myndigheterna inlämnade den 30 oktober 1989 till kommissionen en ansökan om slutlig utbetalning av stödet, daterad den 28 oktober 1989, uppgående till 8 637 205 ESC.

- 17 Då det första förskottet hade uppgått till 73 160 730 ESC (se ovan punkt 13), rättade DAFSE den 12 februari 1990 denna ansökan så, att sökanden till kommissionen skulle återbetala ett belopp på 8 637 205 ESC, vilket motsvarar skillnaden mellan det förskott som utbetalats till sökanden och den andel av den sammanlagda kostnad för utbildningen som ESF ansvarar för, såsom den angetts i sökandens ändrade ansökan om slutlig utbetalning (se ovan punkt 15) (73 160 730 ESC—64 523 525 ESC).
- 18 DAFSE inhämtade den 24 juni 1991 ytterligare information i ärendet i fråga för att ompröva det.
- 19 Sökanden underrättades genom DAFSE:s skrivelser nr 1107 av den 30 januari samt nr 1941 och nr 1966 av den 10 februari 1995 rörande Pirites Alentejanas, Tintas Robbialac respektive Sapec om de förslag till intygandebeslut som DAFSE hade sänt till kommissionen avseende vart och ett av företagen. Sökanden uppmanades även att yttra sig om dessa förslag.
- 20 Till dessa skrivelser hade det fogats sammanfattningar innehållande tabeller över de godtagbara och icke godtagbara utgifterna tillsammans med en beskrivning av de kriterier enligt vilka de ärenden från år 1988 i vilka sökanden förekom hade omprövats (nedan kallade omprövningskriterierna).

21 Dessa kriterier beskrevs på följande sätt:

”Av undersökningen av de handlingar som inlämnats av Partex avseende de fakturor som utstälts år 1988 och de motsvarande kostnaderna har följande slutsatser dragits:

- strukturutgifterna kan på grund av sin beskaffenhet inte godtas som utbildningskostnader,

- beloppen avseende de utgifter som kan betraktas som utgifter för utbildningen förefaller inte rimliga med avseende på typen av det stöd som getts inom ramen för kurserna.”

22 Rapporten om finansiell revision beträffande Tintas Robbialac och Sapec, upprättade av Oliveira Rego & Alexandre Hipólito, fanns dessutom med som en bilaga till förslagen till intygandebeslut.

23 Sökanden yttrade sig genom skrivelser av den 15 och den 24 februari 1995 om dessa förslag till intygandebeslut. Pirites Alentejanas och Tintas Robbialac gjorde likadant genom skrivelser av den 16 respektive den 27 februari 1995.

24 DAFSE undersökte ärendet på nytt till följd av yttrandena från Pirites Alentejanas. Genom informationsskrivelse nr 615/DSAFEP/95 av den 17 mars 1995 fastställde DAFSE det godtagbara beloppet, som var högre än

vad som framgick av förslaget till intygandebeslut rörande Pirites Alentejanas. Som bilaga återfanns en rättad tabell samt DAFSE:s ställningstagande till yttrandena i fråga.

- 25 DAFSE fattade den 27 mars 1995 ett intygandebeslut rörande Pirites Alentejanas, Tintas Robbialac respektive Sapec avseende ansökan om slutlig utbetalning och förordnandet att återbetala vissa summor.
- 26 En informationsskrivelse hade fogats till vart och ett av dessa beslut. I skrivelserna avseende Tintas Robbialac och Sapec bekräftades förslagen till meddelandebeslut (nr 1233/DSJ/DSAFEP, punkt 20, respektive nr 1218/DSJ/DSAFEP, punkt 16), medan det i skrivelsen avseende Pirites Alentejanas angavs att man efter en undersökning av bolagets yttrande funnit att det belopp som enligt förslaget till beslut inte var godtagbart skulle nedsättas (nr 1212/DSJ/DSAFEP, punkt 17).
- 27 I dessa informationsskrivelser uppgavs även att DAFSE kunde bedöma utgifter-
nas rimlighet utifrån deras nödvändighet, belopp, marknadspriser och mottagar-
nas skyldighet att förvalta bidragen från ESF och den portugisiska staten på
samma sätt som om det rörde sig om deras egna medel (nr 1218/DSJ/DSAFEP/95
rörande Sapec, punkterna 18 och 19, nr 1233/DSJ/DSAFEP/95 rörande Tintas
Robbialac, punkterna 22 och 23, nr 1212/DSJ/DSAFEP/95 rörande Pirites
Alentejanas, punkterna 19 och 20), varvid för stora utgifter skulle kunna ge
upphov till en nedsättning (nr 1218, punkt 46, nr 1233, punkt 50, och nr 1212,
punkt 47).

- 28 I skrivelserna angavs slutligen att de grundades på skälen i de handlingar som tidigare tillsänts sökanden, bland annat i DAFSE:s skrivelser nr 1107, 1941 och 1966 (se ovan punkt 19).
- 29 Sökanden väckte talan mot dessa beslut vid Tribunal Administrativo de Circulo de Lisboa. Denna förordnade om uppskov med verkställigheten av förordnandena avseende återbetalning.
- 30 DAFSE underrättade kommissionen genom skrivelse nr 4085 av den 30 mars 1995 om att den sammanlagda kostnaden för utbildningen efter finansiella kontroller i verkligheten uppgick till 100 591 892 ESC, varav 49 792 986 ESC täcktes av stöd från ESF.
- 31 DAFSE underrättade sökanden genom tre skrivelser av den 19 juni 1995 om att det intygade beloppet för utgifterna, om inte annat skulle följa av kommissionens slutliga beslut avseende slutlig utbetalning, efter en omprövning av ärendet uppgick till 11 746 270 ESC för Pirites Alentejanas, till 10 349 849 ESC för Tintas Robbialac och till 27 696 868 ESC för Sapec.
- 32 DAFSE uppgav i skrivelse nr 9600 av den 22 augusti 1995 till ESF att justeringen av de belopp som betalats inom ramen för verksamheten och som framgick av handlingarna från Partex hade gjorts i enlighet med de kriterier som uppstälts av den arbetsgrupp som den gamla fonden tillsatt den 23 september 1994.

- 33 DAFSE underrättade sökanden genom skrivelserna nr 2567 och 2569 av den 27 februari och nr 2837 av den 1 mars 1996 om att kommissionen hade godkänt intyget avseende den slutliga utbetalningen av det belopp som framgick av skrivelserna av den 19 juni 1995.
- 34 Sökanden begärde genom skrivelse av den 22 mars 1996 och telefax av den 11 april 1996 förklaringar av DAFSE samt en kopia av kommissionens beslut.
- 35 Sökanden väckte sedan vid förstainstansrätten talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut om godkännande av DAFSE:s intyg avseende den slutliga utbetalningen (se ovan punkt 33), vilken registrerades under nummer T-58/96. Svaranden medgav i svaromålet att dess beslut inte uppfyllde motiveringskraven i enlighet med punkt 27 i förstainstansrättens dom av den 13 december 1995 i mål T-85/94 (122), kommissionen mot Branco (REG 1995, s. II-2993). Av denna anledning tog kommissionen tillbaka beslutet. Ordföranden på förstainstansrättens femte avdelning avskrev följaktligen genom beslut av den 3 juni 1997 mål T-58/96 och förpliktade svaranden att ersätta rättegångskostnaderna.

B — Det omtvistade beslutet

- 36 Svaranden fattade den 14 augusti 1996 beslut C (96) 1184 om nedsättning av stöd från ESF till Partex, i enlighet med beslut C (88) 831 av den 29 april 1988 fattat inom ramen för projekt nr 880412/P3 (nedan kallat det omtvistade beslutet).

37 Detta beslut har följande lydelse:

”... Portugals regering har den 30 oktober 1989 tillställt kommissionen en ansökan om slutlig utbetalning av 8 637 205 ESC (vilket belopp skall återbetalas till kommissionen) och i enlighet med artikel 5.4 i förordning ... nr 2950/83 intygat att uppgifterna i denna ansökan är faktiskt och räkenskapsmässigt riktiga.

Nämnda medlemsstat har efter att ha upptäckt oegentligheter vad avser genomförandet av olika åtgärder som finansierats av [ESF] underrättat kommissionen därom och omprövat ett antal ärenden. Medlemsstaten har efter en omprövning av ansökan om slutlig utbetalning i ärende 880412/P3 med stöd av en kontroll av räkenskaperna i ärendet beslutat att en del av de utgifter som företagen Tintas Robbialac SA och Sapec presenterat inte skall anses ersättningsgilla av de skäl som har anförts i skrivelse nr 4085 av den 30 mars 1995 jämte bilagor, vilka expedierats av medlemsstaten.

Medlemsstaten har gett de företag som berörs av åtgärderna, det vill säga Partex, Tintas Robbialac, Sapec och Pirites Alentejanas..., tillfälle att yttra sig (DAFSE:s skrivelser nr 1107 av den 30 januari 1995 och nr 1941 och nr 1966 av den 10 februari 1995 riktade till Partex och nr 1106 av den 30 januari 1995 och nr 1940 och nr 1967 av den 10 februari 1995 riktade till de övriga berörda företagen). Endast företagen Partex, Pirites Alentejanas och Tintas Robbialac har yttrat sig (bilagor till DAFSE:s skrivelse nr 5653 av den 10 maj 1996).

Det stöd som kommissionen har beviljat i ärende 880412/P3 uppgår till 146 321 461 ESC sammanlagt, varav 81 797 936 ESC inte utnyttjats av Partex. Kommissionen anser att undersökningen av medlemsstatens och företagens

Partex, Pirites Alentejanas och Tintas Robbialacs yttranden ger för handen att vissa utgifter som Partex presenterat inte uppfyller de villkor som har fastställts i beslutet om godkännande, varför stödet bör nedsättas med 14 730 539 ESC. Stödet från [ESF] skall följaktligen bestämmas till 49 792 986 ESC av de skäl som har anförts i

- O. Rego & A. Hipólitos revisionsrapporter avseende Tintas Robbialac och Sapec,

- skrivelse nr 615/DSAFEP/95 avseende en omprövning av Pirites Alentejanas utgifter,

- DAFSE:s skrivelse nr 4085 av den 30 mars 1995 med bilagor, samt

- DAFSE:s skrivelse nr 9600 av den 22 augusti 1995 med bilagor.

Enligt artikel 6.2 i förordning... nr 2950/83 skall de belopp som har utbetalats och som inte har använts i enlighet med de villkor som angetts i beslutet om godkännande krävas åter. Den berörda medlemsstaten är i andra hand skyldig att återbetala de felaktigt utbetalda beloppen.

Enligt artikel 5.1 i förordning ... nr 2950/83 har beloppet om 73 160 730 ESC utbetalats såsom ett första förskott.

Medlemsstaten har återbetalat 8 637 205 ESC till kommissionen.

Beloppet om 14 730 539 ESC skall krävas åter.

Mot denna bakgrund meddelar kommissionen följande beslut:

Artikel 1

Det stöd från [ESF] på 146 321 461 ESC som har beviljats Partex... genom kommissionens beslut C (88) 0831 av den 29 april 1988 nedsätts till 49 792 986 ESC.

Artikel 2

Ett belopp om 14 730 539 ESC skall återbetalas till kommissionen...”

Förfarande

- 38 Det är under dessa omständigheter som sökanden har väckt förevarande talan genom en ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 15 november 1996.
- 39 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (tredje avdelningen) att inleda det muntliga förfarandet utan att vidta föregående åtgärder för bevisupptagning. Förstainstansrätten ställde emellertid vissa frågor till parterna, vilka dessa besvarade inom den föreskrivna fristen.
- 40 Parterna utvecklade sin talan och besvarade förstainstansrättens muntliga frågor vid offentligt sammanträde den 15 december 1998.

Parternas yrkanden

- 41 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall:
- ogiltigförklara det omtvistade beslutet till den del det i beslutet föreskrivs att det ursprungligen beviljade stödet skall nedsättas och sökanden förpliktas att till kommissionen återbetala 14 730 539 ESC, samt
 - förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

42 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan, samt

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning i sak

43 Sökanden har åberopat fyra grunder: för det första åsidosättande av tillämpliga bestämmelser till följd av det andra intyg som DAFSE utfärdade den 27 mars 1995, för det andra åsidosättande av motiveringsskyldigheten i artikel 190 i EG-fördraget (nu artikel 253 EG), för det tredje missbruk av befogenheter, åsidosättande av sökandens rätt till försvar och av principerna om god tro, skydd för berättigade förväntningar och skydd för förvärvade rättigheter och för det fjärde maktmissbruk.

A — Den första grunden: Tillämpliga bestämmelser har åsidosatts till följd av det andra intyg som DAFSE utfärdade

44 Sökanden har gjort gällande att det andra intyg som DAFSE utfärdade den 27 mars 1995 avseende den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten av

de utgifter som lagts till grund för begäran om slutlig utbetalning av de två finansiella stöden från ESF var behäftat med bristfälligheter, för att bestrida att de omtvistade besluten, som fattades med stöd av nämnda intyg, var rättsenliga.

- 45 Den första grunden består av två delar. Enligt den första delgrunden saknade DAFSE behörighet av tidsmässiga skäl (*ratione temporis*). Enligt den andra delgrunden har reglerna för kompetensfördelning mellan medlemsstaterna och kommissionen åsidosatts.

DAFSE:s bristande behörighet av tidsmässiga skäl (ratione temporis)

Parternas argument

- 46 Sökanden har gjort gällande att DAFSE av två anledningar saknade behörighet (av tidsmässiga skäl (*ratione temporis*)). För det första hade den frist inom vilken den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten skall intygas löpt ut (den första anmärkningen). För det andra beaktade DAFSE inte den tidsmässiga fördelningen av den berörda medlemsstatens och kommissionens respektive uppgifter (den andra anmärkningen).

— Den första anmärkningen: Det andra intyget avseende den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten var försenat

- 47 Enligt sökanden följer det av artikel 6.1 och 6.2 i beslut 83/673 att riktigheten av de utgifter som har angetts i ansökan om utbetalning av finansiellt stöd från ESF skall intygas av mottagaren inom tretton månader från det att de således

finansierade åtgärderna har slutförts. Sökanden avslutade i det föreliggande fallet åtgärden i slutet av år 1988. Det andra intyget avseende faktisk och räkenskapsmässig riktighet (se ovan punkt 26) utfärdades således efter det att den frist som föreskrivs i dessa bestämmelser löpt ut och är följaktligen rättsstridigt. Trots att det omtvistade beslutet endast hänför sig till det första intyget avseende den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten, innehåller det enligt sökanden motiveringen till det andra intyget.

- 48 Eftersom det omtvistade beslutet grundas på detta rättsstridiga beslut av DAFSE, är det enligt sökanden i sig rättsstridigt.

— Den andra anmärkningen: Den tidsmässiga fördelningen av den berörda medlemsstatens och kommissionens uppgifter har inte beaktats

- 49 Sökanden har påpekat att DAFSE den 30 oktober 1989 intygade att den ansökan om slutlig utbetalning som den lagt fram i enlighet med artikel 5.4 i förordning nr 2950/83 var faktiskt och räkenskapsmässigt riktig. Efter det att detta intyg överlämnats till kommissionen upphörde således DAFSE:s och medlemsstatens skyldighet. Den tillämpliga lagstiftningen, närmare bestämt förordning nr 2950/83, erbjuder enligt sökanden nämligen inte någon möjlighet för DAFSE att, efter att ha överlämnat intyget till kommissionen, alltjämt, som i det föreliggande fallet, på eget initiativ ”ompröva” ärendet och således ändra det tidigare intyget.

- 50 I det föreliggande fallet undersökte DAFSE enligt sökanden på eget initiativ ärendet på nytt och tillsände kommissionen ett andra intyg avseende den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten av begäran om slutlig utbetalning.

- 51 Sökanden anser att svaranden har åsidosatt de gällande bestämmelserna genom att fatta det omtvistade beslutet med stöd av detta andra intyg.
- 52 Svaranden har ifrågasatt sökandens argumentation och betonat att medlemsstatens skyldighet att intyga riktigheten skall bedömas med hänsyn till intresset av att förebygga oriktigheter i samband med användningen av stöd som ESF beviljat och medlemsstatens sekundära skyldighet att återbetala de felaktigt använda stöden (artikel 6.2 i förordning nr 2950/83).

Förstainstansrättens bedömning

- 53 Eftersom medlemsstaten intygar att uppgifterna i ansökan om slutlig utbetalning är faktiskt och räkenskapsmässigt riktiga, är den ansvarig gentemot kommissionen för de intyg som den lämnar (förstainstansrättens dom av den 15 september 1998 i mål T-142/97, Branco mot kommissionen, REG 1998, s. II-3567, punkt 44).
- 54 Med hänsyn till att medlemsstaten i enlighet med artikel 2.2 i beslut 83/516 skall garantera att åtgärderna genomförs framgångsrikt skall följaktligen det intyg som avses i artikel 5.4 i förordning nr 2950/83 anses som en handling som utfärdas av medlemsstaten med förbehåll för att den kan komma att ändras. En annan tolkning skulle påverka den ändamålsenliga verkan av artikel 7 i beslut 83/673, i vilken medlemsstaten uppmanas att meddela oegentligheter som rör förvaltningen av åtgärder som skall finansieras genom ESF (förstainstansrättens dom av den 16 juli 1998 i mål T-72/97, Proderec mot kommissionen, REG 1998, s. II-2847, punkt 74). Enligt artikel 7.1 i förordning nr 2950/83 kan kommis-

sionen dessutom kontrollera ansökan om slutlig utbetalning ”oberoende av de kontroller som utförs av medlemsstaten” (domen i det i föregående punkt nämnda målet Branco mot kommissionen, punkt 45).

- 55 Medlemsstaternas skyldigheter och befogenheter har inte på något sätt begränsats i tiden (domen i det ovan i punkt 53 nämnda målet Branco mot kommissionen, punkt 46).
- 56 Följaktligen kan en medlemsstat i ett fall som detta, då den redan har intygat att ansökan om slutlig utbetalning är faktiskt och räkenskapsmässigt riktig, fortfarande ändra sin bedömning av ansökan om slutlig utbetalning när den anser sig ha upptäckt oegentligheter som inte upptäckts tidigare (domen i det ovan i punkt 53 nämnda målet Branco mot kommissionen, punkt 47).
- 57 Det skall i detta hänseende erinras om att enligt artikel 6 i beslut 83/673 måste ansökan om slutlig utbetalning framställas till kommissionen inom tio månader från den dag då utbildningen slutförts och att inget stöd skall utbetalas, om denna ansökan lämnas in efter det att denna tidsfrist gått ut. Om kontroller av ansökans riktighet endast skulle kunna genomföras innan det intygas att ansökan om slutlig utbetalning är faktiskt och räkenskapsmässigt riktig, skulle det under dessa omständigheter finnas risk för att medlemsstaten inte skulle hinna lämna in denna ansökan inom ovannämnda tiomånadersfrist, vilket skulle medföra att det resterande stödet inte skulle kunna utbetalas. Härav följer att det i vissa fall kan ligga i stödmottagarens intresse att den behöriga nationella myndigheten intygar att ansökan om slutlig utbetalning är faktiskt och räkenskapsmässigt riktig innan en kontroll av ansökans riktighet sker eller innan denna kontroll är avslutad (domen i det ovan i punkt 53 nämnda målet Branco mot kommissionen, punkt 48).

- 58 Av detta följer att svaranden inte har åsidosatt de tillämpliga bestämmelserna genom att fastställa intyget avseende riktigheten av de faktiska och räkenskapsmässiga uppgifterna, såsom det ändrats av DAFSE genom beslut av den 27 mars 1995 (se ovan punkt 25). Talan kan följaktligen inte vinna bifall på den första delgrunden.

Åsidosättande av reglerna för kompetensfördelningen mellan medlemsstaterna och kommissionen

Parternas argument

- 59 Sökanden har i repliken i andra hand gjort gällande att DAFSE har överträtt sin behörighet. Enligt de tillämpliga reglerna har medlemsstaten behörighet att kontrollera huruvida de utgifter för vilka mottagarföretaget begär ersättning omfattas av beslutet om godkännande och huruvida uppgifterna i ansökan om utbetalning och deras räkenskapsmässiga utformning motsvarar verkligheten. Medlemsstaten har däremot inte att bedöma huruvida en utgift kan finansieras av gemenskapen. Med beaktande av, för det första, att ESF förvaltas självständigt såsom ett instrument för gemenskapens politik för sysselsättning och yrkesutbildning och, för det andra, att det är nödvändigt att tillämpa gemenskapsrätten på ett enhetligt sätt och i synnerhet villkor som uppställs i ett beslut om godkännande av en ansökan om finansiellt stöd från gemenskapen, faller bedömningen av om dessa sistnämnda villkor har iakttagits nämligen inom kommissionens exklusiva behörighet.
- 60 Eftersom DAFSE grundade intyget för år 1995 på kriterier avseende "rimligheten av mottagarens utgifter" och "god finansiell förvaltning av stödet", överskred det enligt sökanden sin behörighet att kontrollera den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten av uppgifterna i ansökningarna om betalning. Eftersom det omtvistade beslutet grundas på detta rättsstridiga intyg, har svaranden åsidosatt

kompetensfördelningen mellan medlemsstaten och kommissionen såsom den föreskrivs i den tillämpliga gemenskapslagstiftningen. Det omtvistade beslutet är enligt sökanden följaktligen också ogiltigt.

- 61 Svaranden har tillbakavisat denna argumentation.

Förstainstansrättens bedömning

- 62 Den andra delen av den första grunden skall anses som en ny grund i den mening som avses i artikel 48.2 i förstainstansrättens rättegångsregler. Den har nämligen anförts för första gången i samband med repliken. Eftersom delgrunden inte föranleds av rättsliga eller faktiska omständigheter som framkommit först under förfarandet, skall den avvisas.
- 63 För fullständighetens skull kan påpekas att de kriterier enligt vilka stödmottagarens utgifter måste vara "rimliga" och stödet måste underkastas "god finansiell förvaltning" ligger i linje med den kontroll som medlemsstaten är skyldig att företa i enlighet med artikel 7 i beslut 83/673 (domen i det ovan i punkt 54 nämnda målet Proderec mot kommissionen, punkt 88; förstainstansrättens dom av den 15 september 1998 i de förenade målen T-180/96 och T-181/96, Medio-curso mot kommissionen, REG 1998, s. II-3481, punkt 115).
- 64 Av vad som anförts ovan följer att talan inte kan vinna bifall på den första grunden.

B — *Den andra grunden: Åsidosättande av motiveringskyldigheten enligt artikel 190 i fördraget*

Parternas argument

- 65 Enligt sökanden uppfyller det omtvistade beslutet inte kraven i artikel 190 i fördraget. För det första har innehållet i DAFSE:s förslag till beslut inte bifogats det omtvistade beslutet. Sökanden har för det andra inte erhållit någon kopia av skrivelserna nr 4085 av den 30 mars 1995 och nr 9600 av den 22 augusti 1995 eller av deras bilagor (se ovan punkterna 30 och 32), till vilka det omtvistade beslutet hänvisar. För det tredje har de faktiska och rättsliga grunderna för detta beslut varken angivits eller förklarats.
- 66 Motiveringen gör det enligt sökanden inte möjligt att uppfatta skälen till att svaranden har ansett att villkoren för beviljande av stöd inte har varit uppfyllda eller utpeka de kriterier avseende "rimlighet" och "god finansiell förvaltning" på grundval av vilka svaranden har ansett att en del av utgifterna inte kan godkännas. Motiveringen gör det inte heller möjligt att bestämma om dessa kriterier följer av beslutet av den 29 april 1988 att bevilja stöd eller på vilket sätt dessa kriterier har åsidosatts.
- 67 Sökanden antar att hänvisningen till kriteriet avseende "rimlighet" utgör en hänvisning till omprövningskriterierna (se ovan punkt 21). I detta avseende säger sökanden sig inte känna till skälen till att strukturutgifterna inte kan godkännas som utbildningskostnader. Sökanden har även frågat sig varför vissa utgifter för utbildningen har förefallit orimliga med hänsyn till den typen av stöd som beviljats.

- 68 Vad beträffar Pirites Alentejanas ger motiveringen i DAFSE:s förslag enligt sökanden inte någon förklaring till de gjorda ändringarna avseende bland annat posterna 14.2.7 (särskilda arbeten), 14.3.1 b (löner till teknisk personal som inte deltar i undervisningen), 14.3.1 c (löner till administrativ personal), 14.3.5 (flyttkostnader) och 14.3.14 (allmänna administrativa kostnader). Vad gäller posterna 14.3.1 a (löner till undervisande personal) och 14.3.2 (sociala avgifter) har svaranden inte närmare angett grunden för nedsättningen, oaktat Pirites Alentejanas yttrande, enligt vilket 7 § i kungörelsen 20/MTSS/87 av den portugisiska ministern för arbetskraft och social trygghet av den 19 juni 1987 (*Diário da República*, serie II, nr 148, av den 1 juli 1987, s. 8141) inte är tillämplig på posterna i fråga. Nedsättningen under post 14.6 är slutligen inte tillräckligt motiverad.
- 69 Vad beträffar Tintas Robbialac anser sökanden att det av revisionsrapporten inte framgår vilka villkor i beslutet om godkännande av åtgärden som inte har följts, i synnerhet vad beträffar nedsättningarna avseende posterna 14.1 (ersättning till praktikanter som genomgår utbildning), 14.3 (genomförande och förvaltning av kurser), 14.8 (praktikanternas mat och logi) och 14.9 (praktikanternas resekostnader). Nedsättningarna under posterna 14.3.8 och 14.3.11 (andra leveranser och tjänster som tillhandahålls av utomstående) grundas på subjektiva överväganden. Inga skäl har angivits för nedsättningen under posten 14.3.15 (andra förvaltningskostnader). Sökanden anser att motiveringen till nedsättningarna avseende posterna 14.2.6 (kostnader för personalen för förberedelse av kurserna), 14.2.7 (särskilda arbeten), 14.3.1 b (löner till teknisk personal som inte deltar i undervisningen), 14.3.1 c (löner till administrativ personal), 14.3.7 (administration och kontroll av budgeten) och 14.3.8 (särskilda arbeten), vilken består i hänvisningar till omprövningskriterierna, inte gör det möjligt att urskilja de verkliga skälen för nedsättningarna. Vad gäller posterna 14.3.1 a (löner till undervisande personal) och 14.3.2 (sociala avgifter) har svaranden inte närmare angett skälet för nedsättningen, oaktat Tintas Robbialacs påstående att den ovannämnda kungörelsen 20/MTSS/87 har givits en felaktig tolkning.
- 70 Vad slutligen beträffar Sapec har svaranden enligt sökanden endast, genom tveksamma argument, ifrågasatt riktigheten av en del av de utgifter som hänför

sig till posterna 14.3.5 (flyttkostnader), 14.3.9 (hyra för lösöre och fastigheter) och 14.8 (praktikanternas mat och logi). Revisionsrapporten saknar uppgift om vilka villkor i beslutet om godkännande av åtgärden som inte har iakttagits samt om kriterierna för att de tidigare utgifter som intygats år 1989 inte kan godtas. Exakta skäl för vägran att godta matkostnader under resa såsom resekostnader (punkt 6.3.3 i revisionsrapporten) och nedsättningen avseende hyror och andra hyreskostnader (punkt 6.3.6 i revisionsrapporten) saknas liksom.

- 71 Svaranden anser att det omtvistade beslutet är tillräckligt motiverat, eftersom det innehåller en klar hänvisning till DAFSE:s rättsakter i vilka grunderna för nedsättningen klart har angetts (förstainstansrättens dom av den 12 januari 1995 i mål T-85/94, Branco mot kommissionen, REG 1995, s. II-45, punkt 36). Sökanden har enligt svaranden haft kännedom om Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapporter, informationsskrivelse nr 615/DSAFEP/95 och bilagorna till DAFSE:s skrivelse nr 4085, eftersom den hade bifogat dem sin ansökan. Vad beträffar bilagorna till DAFSE:s skrivelse nr 9600 innehåller de en beskrivning av den metod för omprövning som svaranden tillämpat. Sökanden har emellertid också underrättats om denna metod och för övrigt även medverkat vid dess tillkomst.

- 72 Detsamma gäller kriterierna avseende rimligheten av mottagarens utgifter och den goda finansiella förvaltningen av stödet. Av sökandens yttrande (se ovan punkt 23) följer enligt svaranden att den kände till dessa kriterier. Beslutet om godkännande innehåller för övrigt en underförstådd hänvisning till kriterierna. I beslutet hänvisas till de tillämpliga nationella och gemenskapsrättsliga bestämmelserna, enligt vilka reglerna om god finansiell förvaltning skall följas.

Förstainstansrättens bedömning

1. Inledande anmärkningar

- 73 Skyldigheten att motivera ett individuellt beslut syftar till att den som berörs av ett sådant beslut skall få tillräckliga uppgifter för att kunna bedöma om beslutet är välgrundat eller om det eventuellt är behäftat med ett fel som gör att dess giltighet kan ifrågasättas och att göra det möjligt för gemenskapsdomstolarna att pröva beslutets lagenlighet. Omfattningen av denna skyldighet beror på den aktuella rättsaktens beskaffenhet och det sammanhang i vilket den antagits (domstolens dom av den 7 april 1987 i mål 32/86, Sisma mot kommissionen, REG 1987, s. 1645, punkt 8, av den 4 juni 1992 i mål C-181/90, Consorgan mot kommissionen, REG 1992, s. I-3557, punkt 14, och i mål C-189/90, Cipeke mot kommissionen, REG 1992, s. I-3573, punkt 14; förstainstansrättens dom av den 12 januari 1995 i det ovan i punkt 71 nämnda målet, Branco mot kommissionen, punkt 32).
- 74 Av motiveringen till ett beslut som innebär en nedsättning av ett tidigare beviljat stöd från ESF och som bland annat medför allvarliga konsekvenser för stödmottagaren skall klart framgå de skäl som motiverar att det tidigare godkända stödbeloppet sätts ned (domarna i de ovannämnda målen Consorgan mot kommissionen, punkt 18, och Cipeke mot kommissionen, punkt 18; förstainstansrättens dom av den 6 december 1994 i mål T-450/93, Lisrestal mot kommissionen, REG 1994, s. II-1177, punkt 52, och av den 12 januari 1995 i det ovan i punkt 71 nämnda målet Branco mot kommissionen, punkt 33).
- 75 Frågan huruvida motiveringen till ett beslut uppfyller dessa krav skall bedömas inte bara mot bakgrund av motiveringens lydelse utan även mot bakgrund av dess sammanhang och samtliga de rättsregler som styr det berörda området (domstolens dom av den 15 maj 1997 i mål C-278/95 P, Siemens mot kommissionen, REG 1995, s. I-2507, punkt 17, och den däri nämnda domen).

2. Införlivande av motiveringen i nationella myndigheters rättsakter med kommissionens beslut

- 76 I en situation där kommissionen, såsom i det föreliggande fallet, helt enkelt bekräftar ett förslag från en medlemsstat att nedsätta ett tidigare beviljat stöd, anser förstainstansrätten att ett beslut från kommissionen kan anses vederbörligen motiverat i enlighet med vad som avses i artikel 190 i fördraget när detta beslut självt anger skälen till varför stödet sätts ned eller åtminstone när det tillräckligt klart hänvisar till ett beslut av en medlemsstats behöriga myndigheter av vilket klart framgår skälen till en sådan nedsättning (dom av den 12 januari 1995 i det ovan i punkt 71 nämnda målet Branco mot kommissionen, punkt 36, fastställd efter överklagande genom domen i det ovan i punkt 35 nämnda målet kommissionen mot Branco, punkt 27).
- 77 Av handlingarna i målet framgår att kommissionens beslut inte i något avseende skiljer sig från de rättsakter som de nationella myndigheterna har antagit. Det kan därför anses att innehållet i dessa omfattas av motiveringen till kommissionens beslut, åtminstone i den mån som stödmottagaren har haft möjlighet att erhålla kännedom om denna (domen i det ovan i punkt 54 nämnda målet Prodec mot kommissionen, punkt 105).
- 78 Således skall undersökas om sökanden har kunnat ta del av de rättsakter antagna av DAFSE till vilka det hänvisas i sjätte övervägandet i det omtvistade beslutet och om uppgifterna i dessa var tillräckliga, med hänsyn till det sammanhang i vilket det omtvistade beslutet fattades, för att sökanden skulle kunna identifiera och förstå skälen för nedsättningarna.

3. Information till sökanden om de omständigheter som det omtvistade beslutet hänvisar till

- 79 Det är ostridigt att sökanden inte har fått DAFSE:s skrivelser nr 4085 av den 30 mars 1995 och nr 9600 av den 22 augusti 1995 samt bilagorna till dessa. De grunder som ingår i dessa, särskilt de grunder som framgår av dels handlingarna med tabellerna över de godtagbara och icke godtagbara utgifterna, dels Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapporter, hade emellertid redan tidigare bringats till sökandens kännedom, bland annat genom skrivelserna nr 1107, nr 1941 och nr 1966 (se ovan punkt 19).
- 80 Av detta följer att sökanden har underrättats om samtliga grunder för nedsättningarna som framgår av de handlingar till vilka det omtvistade beslutet hänför sig.

4. Huruvida motiveringen är tillräcklig

- 81 Sökanden har även hävdats att motiveringen är otillräcklig. Eftersom det omtvistade beslutet hänvisar till de grunder som DAFSE anförde i sina förslag till de nedsättningar som avses i intygandebesluten (se ovan punkterna 25—28), omfattas dessa grunder av motiveringen till det omtvistade beslutet. Det omtvistade beslutet skall således bedömas med utgångspunkt i dessa grunder. Förstainstansrätten kommer att undersöka grunderna nedan särskilt för varje del av projektet i fråga.

a) Grunderna för nedsättningarna avseende den del av projektet som rör Pirites Alentejanas

- 82 Sökanden har inte bestridit att den har fått kännedom om DAFSE:s skrivelse av den 17 mars 1995 kallad "Informação nr 615/DSAFEP/95", avseende omprövningen av Pirites Alentejanas utgifter. I denna skrivelse fastställs det belopp som företaget har att återbetala med avseende på det finansiella stöd som berör företaget. Till denna skrivelse har en bilaga fogats som innehåller en redogörelse för DAFSE:s yrkanden avseende de olika posterna i begäran om slutlig utbetalning och dess ställningstagande till de yttranden som de berörda företagen har gjort avseende förslaget till intygandebeslut (se ovan punkt 23).
- 83 Denna skrivelse och dess bilagor, vilka har sammanfattats i tabellen över de godtagbara och icke godtagbara utgifterna (se ovan punkt 20), innehåller uppgifter om skälen för nedsättningarna.
- 84 Förstainstansrätten kommer nedan att undersöka motiveringen till varje post som har gett upphov till en nedsättning.

— Post 14.1.4 (försäkringar)

- 85 DAFSE har ansett att eftersom de godtagbara försäkringskostnaderna motsvarade 7,286 procent av beloppet för de löner som har inskrivits under post 14.1.1, skulle det belopp som påförts under post 14.1.4 nedsättas med 94 134 ESC.
- 86 Eftersom sökanden är skyldig att känna till den portugisiska lagstiftningen om arbetsskadeförsäkring, uppfyller motiveringen kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.2.6 (personalkostnader i samband med förberedelse av kurserna)

- 87 DAFSE har anfört att de kostnader som avses under denna post skulle nedsättas med 267 012 ESC, eftersom de redan hade påförts som löner till administrativ personal (post 14.3.1 c).
- 88 Med tillämpning av omprövningskriterierna borde kostnaderna dessutom nedsättas med 290 000 ESC. Mot bakgrund av dessa kriterier (se ovan punkt 21), såsom de har angetts i intygandebeslutet (se ovan punkt 27), ansågs att dessa utgifter var för stora med beaktande av tjänsternas beskaffenhet och de priser som tillämpas på marknaden.
- 89 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.2.7 (särskilda arbeten)

- 90 DAFSE har ansett att ett belopp om 722 000 ESC inte är godtagbart med hänsyn till omprövningskriterierna. På grundval av dessa kriterier (se ovan punkt 21), såsom de har angetts i intygandebeslutet (se ovan punkt 27), ansågs att dessa utgifter var för stora, med beaktande av tjänsternas beskaffenhet och de priser som tillämpas på marknaden.
- 91 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.1 a (löner till undervisande personal)

- 92 DAFSE har föreslagit en nedsättning med 753 304 ESC på grund av att timlönen för de praktiska kursmomenten inte hade reducerats till 50 procent i enlighet med kungörelse 20/MTSS/87, där det föreskrivs att ”lönen till lärarna för de praktiska kursmomenten skall uppgå till 50 procent av de belopp som har bestämts med tillämpning av de ovanstående punkterna”.
- 93 DAFSE har även föreslagit en nedsättning med 465 511 ESC på grund av att Pirites Alentejanas hade dragit av detta belopp som mervärdesskatt.
- 94 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.1 b (löner till teknisk personal som inte deltar i undervisningen) och 14.3.1 c (löner till administrativ personal)

- 95 Enligt den handling som innehåller tabellen över de godtagbara och icke godtagbara utgifterna (se ovan punkt 20) har nedsättningar gjorts med tillämpning av omprövningskriterierna vad gäller lönerna till teknisk personal som inte deltar i undervisningen och till administrativ personal. Mot bakgrund av dessa kriterier (se ovan punkt 21), såsom de har angetts i intygandebeslutet (se ovan punkt 27), har dessa utgifter ansetts för stora med beaktande av tjänsternas beskaffenhet och marknadspriserna.
- 96 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.2 (sociala avgifter)

- 97 Nedsättningen av de sociala avgifterna har varit berättigad med hänsyn till att det godtagbara beloppet motsvarade 31,786 procent av de godtagbara beloppen enligt posterna 14.3.1 a (undervisande personal), 14.3.1 b (teknisk personal som inte deltar i undervisningen) och 14.3.1 c (administrativ personal) vad gäller den egna personalen (24,5 procent såsom kostnader för social trygghet och 7,286 procent som avgifter till arbetskadeförsäkringen).
- 98 Eftersom sökanden är skyldig att känna till den portugisiska lagstiftningen avseende social trygghet, uppfyller motiveringen kraven i artikel 190 i fördraget.

— Posterna 14.3.3 (kostnader för logi) och 14.3.4 (kostnader för mat)

- 99 Av den handling som innehåller tabellen över de godtagbara och icke godtagbara utgifterna (se ovan punkt 20) framgår att de begärda beloppen för kostnaderna för företagets personal enligt posterna 14.3.3 (kostnader för logi) och 14.3.4 (kostnader för mat) har nedsatts därför att de inte hade något direkt samband med den finansierade åtgärden.
- 100 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.5 (flyttkostnader)

101 DAFSE har föreslagit att resekostnaderna skall nedsättas med 40 930 ESC, eftersom de inte hade något direkt samband med den finansierade åtgärden, och med 339 000 ESC, med tillämpning av omprövningskriterierna. Mot bakgrund av dessa kriterier (se ovan punkt 21), såsom de har angetts i intygandebeslutet (se ovan punkt 27), har dessa utgifter ansetts för stora med beaktande av tjänsternas beskaffenhet och de priser som tillämpas på marknaden.

102 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.14 (allmänna administrativa kostnader)

103 I den handling som innehåller tabellen över de godtagbara och icke godtagbara utgifterna (se ovan fotnot 20) har DAFSE ansett att de allmänna administrativa kostnaderna inte var godtagbara, eftersom de hänförde sig till lönen till en lärare, vilken redan hade angetts under posten för löner.

104 I sitt ställningstagande till vissa av Pirites Alentejanas påpekanden (se ovan punkt 23) har DAFSE angett att beloppet under denna post, med beaktande av de belopp som inskrivits under post 14.3.1 c (löner till administrativ personal) avseende lönen till tre tjänstemän för sammanlagt 807 timmar och under post 14.3.1 d (löner till annan än undervisande, teknisk eller administrativ personal) avseende lönen till två tjänstemän som anstälts för 1 028 timmar, inte är berättigat med hänsyn till utbildningens beskaffenhet och omfattning.

105 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.6.3 (inköp av elektronisk utrustning)

106 DAFSE har i den handling som innehåller tabellen över de godtagbara och icke godtagbara utgifterna (se ovan punkt 20) angett att kostnaderna för inköp av en telefonsvarare, en videokamera och en bilradio inte har godtagits, eftersom de saknade samband med den finansierade utbildningen.

107 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

b) Grunderna för nedsättningarna avseende den del av projektet som rör Tintas Robbialac

108 De ovan i punkterna 19—28, 31 och 33 nämnda handlingarna, vilka har bringats till sökandens kännedom innan det omtvistade beslutet fattades, innehåller uppgift om skälen för nedsättningarna.

109 Förstainstansrätten kommer nedan att undersöka motiveringen till varje post som har gett upphov till en nedsättning.

— Post 14.1 (ersättning till praktikanter som genomgår utbildning)

110 DAFSE har föreslagit följande nedsättningar:

— 3 105 095 ESC (post 14.1.1: löner),

— 78 936 ESC (post 14.1.2: tillägglöner),

— 809 409 ESC (post 14.1.3: sociala avgifter) och

— 65 083 ESC (post 14.1.4: försäkringar).

111 Dessa förslag grundades på slutsatserna i Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport. Enligt denna rapport har det godtagbara beloppet för löner bestämts i enlighet med timlönen och närvaron enligt närvarolistorna (s. 11). I punkt 5.6 i rapporten finns en detaljerad tabell över praktikanternas närvarotimmar på kurserna.

112 Vad beträffar post 14.1.2 (tillägglöner) framgår det av rapporten att DAFSE genom skrivelse nr 18861 av den 13 oktober 1989 har underrättat mottagaren om att kommissionen hade ansett att kostnaderna avseende bonus för utfört arbete, punktlighet, produktivitet och förtjänster inte kunde godtas. DAFSE har således härmed motiverat nedsättningarna av det stöd som skall utbetalas.

113 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.2 (förberedelse av kurserna)

- 114 DAFSE har i den tabell som har bifogats förslaget till intygandebeslut (se ovan punkt 20) angett att den faktiska kostnaden för undervisningsmaterial (post 14.2.1) och kopiering av handlingar (post 14.2.5) uppgick till 1 114 530 ESC respektive 62 288 ESC.
- 115 DAFSE har ansett att ett belopp om 197 730 ESC (post 14.2.6: kostnader för personalen för förberedelse av kurserna) och om 78 390 ESC (post 14.2.7: särskilda arbeten) inte kan godkännas.
- 116 DAFSE har motiverat dessa sistnämnda bedömningar med tillämpning av omprövningskriterierna (se ovan punkt 21). I Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport, som motiveringen till det omtvistade beslutet hänför sig till (se ovan punkt 37), hade utgifterna avseende dessa poster emellertid ansetts som godtagbara i sin helhet.
- 117 Svaranden har emellertid inte angett att det fanns anledning att avvika från bedömningarna avseende utgifterna i denna rapport eller uppgett grunderna för denna avvikelse. Under dessa omständigheter är motiveringen till det omtvistade beslutet motstridig, eftersom den samtidigt hänför sig till nämnda rapport enligt vilken samtliga utgifter avseende posterna 14.2.6 och 14.2.7 är godtagbara, och till skrivelserna nr 4085 och nr 9600 och till deras bilagor, vilka innehåller DAFSE:s tabeller (se ovan punkterna 20 och 79), enligt vilka en del av dessa utgifter inte var godtagbara.

118 Av detta följer att denna motivering inte uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3 (genomförande och förvaltning av kurser)

119 Av tabellen (se ovan punkt 20) framgår att DAFSE, med stöd av de grunder som har angetts i Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport, har ansett att följande inte kan godkännas:

— 1 780 080 ESC (post 14.3.1 a: löner till undervisande personal),

— 121 669 ESC (post 14.3.2: sociala avgifter),

— 8 898 ESC (post 14.3.4: kostnader för mat),

— 1 588 925 ESC (post 14.3.9: hyra för lösöre och fastigheter),

— 475 330 ESC (poster 14.3.11: andra leveranser och tjänster som tillhandahållits av utomstående), och

— 103 400 ESC (post 14.3.15: andra drifts- och förvaltningskostnader).

¹²⁰ DAFSE har dessutom med tillämpning av de omprövningskriterier som beskrivs i bilagan till tabellen (se ovan punkt 21) ansett att följande poster inte kan godkännas:

— 464 490 ESC (post 14.3.1 b: löner till teknisk personal som inte deltar i undervisningen),

— 186 030 ESC (post 14.3.1 c: löner till administrativ personal),

— 491 400 ESC (post 14.3.7: administration och kontroll av budgeten) och

— 315 900 ESC (post 14.3.8: särskilda arbeten).

¹²¹ Förstainstansrätten kommer nedan att undersöka var och en av dessa poster.

— Post 14.3.1 a (löner till undervisande personal)

122 Av Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport framgår att det godtagbara beloppet har beräknats på grundval av lärarnas närvaro och den kostnad per undervisningstimme som skall påföras på grundval av kungörelse 20/MTSS/87, som fastställer maximigränserna för finansiellt stöd till den undervisande personalens löner för åtgärderna år 1988. I kungörelsen anges även att endast de kurser för vilka det fanns närvarolistor som undertecknats av antingen en lärare eller åtminstone en praktikant har bokförts och förklarats godtagbara. Den maximilön som föreskrivs i kungörelse 20/MTSS/87 inkluderar enligt rapporten även mervärdesskatten. I rapporten tilläggs slutligen att de egna lärarnas timlön som Tintas Robbialac påfört i allmänhet var högre än den lön som sökanden har beaktat för att beräkna den timkostnad som skall påföras. Skillnaderna per lärare framgår närmare av en tabell (s. 17—19 i rapporten).

123 Denna detaljerade motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Posterna 14.3.1 b (löner till teknisk personal som inte deltar i undervisningen) och 14.3.1 c (löner till administrativ personal)

124 DAFSE har ansett att en del av utgifterna avseende dessa poster inte kunde godkännas med hänsyn till omprövningskriterierna (se ovan punkt 21). I Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport, till vilken det hänvisas i motiveringen till det omtvistade beslutet (se ovan punkt 37), hade dessa utgifter emellertid ansetts kunna godkännas i sin helhet.

125 Svaranden har emellertid inte angett att det fanns anledning att avvika från de bedömningar avseende dessa utgifter som framgår av rapporten eller uppgett skälen till att det fanns anledning att avvika från dem. Motiveringen till det omtvistade beslutet är under dessa omständigheter motstridig, eftersom den

samtidigt hänför sig till nämnda rapport, enligt vilken samtliga utgifter avseende posterna 14.3.1 b och 14.3.1 c var godtagbara, och till skrivelserna nr 4085 och nr 9600 och deras bilagor som innehåller DAFSE:s tabeller (se ovan punkterna 20 och 79), enligt vilka en del av nämnda utgifter inte kunde godkännas.

- 126 Av detta följer att denna motivering inte uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.2 (sociala avgifter)

- 127 I rapporten förklaras att nedsättningen inom ramen för post 14.3.1 a med tillämpning av den formel som Tintas Robbialac använt för att påföra de sociala avgifter som anknyter till den egna administrativa och undervisande personalen medför en nedsättning med 121 669 ESC.

- 128 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.4 (de egna lärarnas matkostnader)

- 129 I rapporten anges att en justering måste ha gjorts för de utgifter som hänför sig till lärarna, eftersom företaget har påfört 239 dagar medan det endast har funnits 190 utbildningsdagar. Beloppet för de godtagbara utgifter som hänför sig till

denna personalkategori erhålls enligt rapporten genom att antalet utbildningsdagar multipliceras med kostnaden för en måltid och den procentuella andelen av den tid som lärarna har använt till utbildningen. Utgifterna avseende projektledaren och sekreterarna har däremot godkänts i sin helhet.

130 Denna detaljerade motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Posterna 14.3.7 (administration och kontroll av budgeten) och 14.3.8 (särskilda arbeten)

131 I motsats till den handling som innehåller tabellen över de godtagbara och icke godtagbara utgifterna (se ovan punkt 20) är de utgifter som hänförs till posten 14.3.7 enligt Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport godtagbara. Vad gäller post 14.3.8 innehåller denna rapport en närmare granskning av Partex faktura avseende 89 timmars arbete som utförts av två sakkunniga som hjälpt företaget med juridiska och pedagogiska spørsmål samt med att analysera rapporterna och utarbeta ansökan om slutlig utbetalning. Författarna till rapporten har slutit sig till att det är nödvändigt att nedsätta det påförda beloppet med 20 procent, eller med 130 104 ESC, eftersom de utgifter som anknyter till utarbetandet av ansökan om slutlig utbetalning inte hade uppkommit under den tid då utbildningen pågick, och inte med 315 900 ESC såsom DAFSE har föreslagit i den handling som innehåller tabellen över de godtagbara och icke godtagbara utgifterna.

132 Svaranden har emellertid inte angett att det fanns anledning att avvika från de bedömningar avseende dessa utgifter som framgår av rapporten eller uppgett några skäl till att det fanns anledning att avvika från dem. Motiveringen till det

omtvistade beslutet är under dessa omständigheter motstridig, eftersom den hänför sig till skrivelserna nr 4085 och nr 9600 med bilagor som innehåller DAFSE:s tabeller (se ovan punkterna 20 och 79), enligt vilka vissa utgifter som enligt nämnda rapport var godtagbara inte har godkänts samtidigt som motiveringen även hänför sig till denna rapport.

- 133 Av detta följer att denna motivering inte uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.9 (hyra för lösöre och fastigheter)

- 134 I rapporten konstateras att sökanden har bokfört kostnaden för hyra av Novotels salar som matkostnader till ett belopp om 8 230 ESC. Detta innebär att dessa kostnader borde ha påförts posten 14.3.4. Det belopp som har påförts den posten uppgår emellertid till det högsta tillåtna beloppet. Beloppet om 8 230 ESC kan följaktligen inte godkännas.
- 135 Beträffande datautrustningen konstateras i rapporten att ett sammanlagt belopp om 1 588 925 ESC inte har ansetts godtagbart, eftersom företaget har anskaffat denna utrustning efter hyrestidens utgång. Det godtagbara beloppet motsvarar enligt rapporten följaktligen avbetalning enligt den sats som föreskrivs i den tabell som har fogats till dekret nr 737/81 av den 29 augusti 1981 (Diário da República, serie I, nr 198, av den 29 augusti 1981, s. 2290) i dess ändrade lydelse. Eftersom utbildningen endast pågick i sju månader, motsvarar det godtagbara beloppet anskaffningspriset multiplicerat med 7/60.
- 136 Denna detaljerade motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.11 (andra leveranser och tjänster som tillhandahållits av utomstående)

137 Det har konstaterats att de kostnader för el, vatten och bränsle som Tintas Robbialac påfört på årsbasis har uppgått till 38 642 355 ESC, medan dessa kostnader enligt företagets skattedeklaration endast uppgick till 22 060 815 ESC. Det godtagbara beloppet har beräknats med beaktande av denna deklARATION på grundval av den formel som Tintas Robbialac har använt för att påföra dessa kostnader. Enligt rapporten har en liknande beräkning gjorts för kostnaderna för telefon, fax och telex, för vilka det påförda beloppet var 22 791 837 ESC på årsbasis medan det enligt skattedeklarationen uppgick till 16 738 000 ESC.

138 Denna detaljerade motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.15 (andra drifts- och förvaltningsutgifter)

139 I rapporten anges att dessa utgifter, som hänför sig till kaffekokning, inte kan godkännas för stöd från ESF, utan att likväl ange skälen till detta.

140 Denna motivering uppfyller således inte kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.8 (praktikanternas mat och logi)

141 Enligt den handling som innehåller tabellen om de godtagbara och icke godtagbara utgifterna (se ovan punkt 20) har en nedsättning med 64 170 ESC gjorts under posten 14.8.1 (kostnader för logi utanför centret), av det skäl som

framgår av Oliveira Regos och Alexandre Hipólitos revisionsrapport. Enligt rapporten kan detta belopp inte godkännas, eftersom det inte finns någon verifikationshandling utfärdad av en utomstående källa.

142 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.9 (praktikanternas resekostnader)

143 Enligt Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport hade det belopp som företaget påfört inte angivits i ansökan om stöd, och det fanns inte någon rimlig grund att avvika från den. De kostnader som hänför sig till denna post kan följaktligen inte finansieras genom det omtvistade stödet.

144 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

c) Grunderna för nedsättningarna avseende den del av projektet som rör Sapec

145 De ovan i punkterna 19—28, 31 och 33 nämnda handlingarna, vilka har bringats till sökandens kännedom innan det omtvistade beslutet fattades, innehåller uppgift om skälen för nedsättningarna.

146 Förstainstansrätten kommer nedan att undersöka motiveringen till varje post som har gett upphov till en nedsättning.

— Post 14.2 (förberedelse av kurserna)

147 I den handling som innehåller tabellen (se ovan punkt 20) anges att eftersom ett belopp om 100 000 ESC per kurs hade godkänts för undervisningsmaterial (post 14.2.1), har det belopp som sökanden påfört ansetts överdrivet med hänsyn till utbildningens beskaffenhet och omfattning. Det belopp som yrkats för undervisningsmaterial har följaktligen nedsatts med 1 435 850 ESC.

148 Beträffande post 14.2.8 (andra förberedelsekostnader) har en nedsättning med 763 000 ESC gjorts med tillämpning av omprövningskriterierna. I Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport, som motiveringen till det omtvistade beslutet hänför sig till (se ovan punkt 37), hade utgifterna avseende dessa poster emellertid ansetts som godtagbara i sin helhet.

149 Svaranden har emellertid inte angett att det fanns anledning att avvika från bedömningarna avseende utgifterna i denna rapport eller uppgett grunderna för denna avvikelse. Under dessa omständigheter är motiveringen till det omtvistade beslutet motstridig, eftersom den samtidigt hänför sig till nämnda rapport enligt vilken samtliga utgifter avseende post 14.2.8 är godtagbara, och till skrivelserna nr 4085 och nr 9600 och till deras bilagor, vilka innehåller DAFSE:s tabeller (se ovan punkterna 20 och 79) enligt vilka en del av dessa utgifter inte var godtagbara.

150 Av detta följer att denna motivering inte uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3 (genomförande och administration av kurser)

151 DAFSE har, av de skäl som har angetts i Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport, ansett att följande kostnader inte kan godkännas:

— 5 744 ESC (post 14.3.5: resekostnader) och

— 8 049 589 ESC (post 14.3.9: hyra för lösöre och fastigheter).

152 DAFSE har dessutom med tillämpning av de omprövningskriterier som beskrivs i bilagan till tabellen ansett att följande kostnader inte kan godkännas:

— 811 000 ESC (post 14.3.1 b: löner till teknisk personal som inte deltar i undervisningen),

— 541 000 ESC (post 14.3.1 c: löner till administrativ personal),

— 1 082 000 ESC (post 14.3.7: administration och kontroll av budgeten) och

— 1 104 000 ESC (post 14.3.11: andra varor och tjänster som tillhandahållits av utomstående).

153 Förstainstansrätten kommer nedan att undersöka motiveringen till var och en av dessa poster.

— Posterna 14.3.1 b (löner till teknisk personal som inte deltar i undervisningen) och 14.3.1 c (löner till administrativ personal)

154 DAFSE har ansett att en del av utgifterna avseende dessa poster inte var godtagbara med hänsyn till omprövningskriterierna (se ovan punkt 21). I Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport, som motiveringen till det omtvistade beslutet hänför sig till (se ovan punkt 37), hade utgifterna avseende dessa poster emellertid ansetts som godtagbara i sin helhet.

155 Svaranden har emellertid inte angett att det fanns anledning att avvika från bedömningarna avseende utgifterna i denna rapport eller uppgett grunderna för denna avvikelse. Under dessa omständigheter är motiveringen till det omtvistade

beslutet motstridig, eftersom den samtidigt hänför sig till nämnda rapport enligt vilken samtliga utgifter avseende posterna 14.3.1 b och 14.3.1 c är godtagbara, och till skrivelserna nr 4085 och nr 9600 och till deras bilagor, vilka innehåller DAFSE:s tabeller (se ovan punkterna 20 och 79) enligt vilka en del av dessa utgifter inte var godtagbara.

156 Av detta följer att denna motivering inte uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.5 (resekostnader)

157 I punkt 6.3.3 i Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport anges att utgifterna för underhåll såvitt avsåg ett belopp om 5 744 ESC inte stödde sig på några verifikationshandlingar.

158 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.7 (administration och kontroll av budgeten)

159 DAFSE har ansett att en del av utgifterna avseende dessa poster inte var godtagbara med hänsyn till omprövningskriterierna (se ovan punkt 21). I Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport, som motiveringen till

det omtvistade beslutet hänför sig till (se ovan punkt 37), hade utgifterna avseende dessa poster emellertid ansetts som godtagbara i sin helhet.

160 Svaranden har emellertid inte angett att det fanns anledning att avvika från bedömningarna avseende utgifterna i denna rapport eller uppgett grunderna för denna avvikelse. Under dessa omständigheter är motiveringen till det omtvistade beslutet motstridig, eftersom den samtidigt hänför sig till nämnda rapport enligt vilken samtliga utgifter avseende post 14.3.7 är godtagbara, och till skrivelserna nr 4085 och nr 9600 och till deras bilagor, vilka innehåller DAFSE:s tabeller (se ovan punkterna 20 och 79) enligt vilka en del av dessa utgifter inte var godtagbara.

161 Av detta följer att denna motivering inte uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.9 (hyra för lösöre och fastigheter)

162 De kostnader som har påförts dessa poster rör hyrorna för salarna i Lisnave (kursplats), utrustningen (en kopieringsapparat, en elektrisk skrivmaskin och olika datorer) och hyran för anläggningstillgångarna.

163 I punkt 6.3.6 i Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport återfinns en sammanfattande tabell över de godtagbara beloppen med beaktande av den avbetalningsplan som gäller för dessa tillgångar. Tillämpningen av denna plan har förklarats på följande sätt:

”Vi har konstaterat att företaget hade anskaffat kopieringsapparaten och den elektriska skrivmaskinen inom ramen för ett leasingavtal med 12 kvartalsvisa avbetalningar, vilket motsvarar en avbetalningstid på 3 år. Företaget har påfört fyra avskrivningar på den ena av tillgångarna (hyra på 32 175 ESC) och fem avskrivningar på den andra av tillgångarna (hyra på 46 800 ESC), vilka redan hade avlägsnats från de finansiella kostnaderna. Den avskrivningssats som skall tillämpas enligt den tabell som bifogats dekret nr 737/81 av den 29 augusti 1981 uppgår till 14,28 procent. Det godtagbara beloppet motsvarar 9/84 av anskaffningsbeloppet.

Vad gäller datorerna och det kompletterande datamaterialet, vilka hyrts av företaget Prológica Sistemas de Informação e Gestão SA, har vi konstaterat att företaget har behållit materialet efter hyrestidens utgång och att det inte finns bevis för att materialet fortfarande har något restvärde.

Transaktionen framstår som en äkta 'långfristig hyra' varefter besittningen av tillgångarna övergår och kan i likhet därmed betraktas som en leasing.

Avskrivningssatsen i detta fall är 20 procent, vilket innebär att 9/60 av anskaffningsvärdet skall anses godtagbart.

Med beaktande av nyttjandeperioden på 9 månader erhålls följande tabell”

164 I rapportens slutsats konstateras att kostnaderna för hyrning av datautrustningen har påförts på ett orimligt sätt, eftersom företaget efteråt har anskaffat materialet.

165 Denna detaljerade motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.3.11 (andra varor och tjänster som tillhandahållits av utomstående)

166 DAFSE har ansett att en del av utgifterna avseende denna post inte var godtagbara med hänsyn till omprövningskriterierna (se ovan punkt 21). I Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport, som motiveringen till det omtvistade beslutet hänför sig till (se ovan punkt 37), hade utgifterna avseende dessa poster emellertid ansetts som godtagbara i sin helhet.

167 Svaranden har emellertid inte angett att det fanns anledning att avvika från bedömningarna avseende utgifterna i denna rapport eller uppgett grunderna för denna avvikelse. Under dessa omständigheter är motiveringen till det omtvistade

beslutet motstridig, eftersom den samtidigt hänför sig till nämnda rapport enligt vilken samtliga utgifter avseende post 14.3.11 är godtagbara, och till skrivelserna nr 4085 och nr 9600 och till deras bilagor, vilka innehåller DAFSE:s tabeller (se ovan punkterna 20 och 79) enligt vilka en del av dessa utgifter inte var godtagbara.

168 Av detta följer att denna motivering inte uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

— Post 14.8 (praktikanternas kost och logi)

169 Slutligen har ett belopp om 891 502 ESC, som yrkats med stöd av post 14.8.4 (utgifter för måltider som intagits utanför centret), inte ansetts godtagbart på de grunder som framgår av Oliveira Regos & Alexandre Hipólitos revisionsrapport.

170 I punkt 6.5 i nämnda rapport förklaras att utgifterna för praktikanternas underhåll utanför centret inte har ansetts godtagbara, eftersom de endast stödjer sig på interna handlingar medan dessa utgifter skall styrkas genom verifikationshandlingar som har upprättats av en utomstående källa. I rapporten uppskattas följaktligen att 2 280 404 ESC av utgifterna under denna post är godtagbara.

171 Denna motivering uppfyller kraven i artikel 190 i fördraget.

- 172 Av vad som anförts ovan följer att den andra grunden skall bifallas till den del det därigenom yrkas ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet vad beträffar nedsättningarna av de belopp som sökanden har yrkat i sin ansökan om slutlig utbetalning under posterna 14.2.6, 14.2.7, 14.3.1 b, 14.3.1 c, 14.3.7, 14.3.8 och 14.3.15 i fråga om den del av projektet som avser Tintas Robbialac och 14.2.8, 14.3.1 b, 14.3.1 c, 14.3.7 och 14.3.11 i fråga om den del av projektet som avser Sapec.

C — Den tredje grunden: Missbruk av befogenheter, åsidosättande av rätten till försvar och av de allmänna principerna om god tro, skydd för berättigade förväntningar och skydd för förvärvade rättigheter

Parternas argument

- 173 Sökanden anser att även om det i gemenskapslagstiftningen inte föreskrivs någon tidsfrist för när kommissionen skall fatta beslut avseende ansökan om slutlig utbetalning, är den likväl skyldig att fatta beslutet inom rimlig tid.
- 174 Den tid som i det föreliggande fallet löpte mellan det att ansökan om slutlig utbetalning inlämnades och det att det omtvistade beslutet fattades (sex år) utgör enligt sökanden missbruk av befogenheter och åsidosätter principen om god tro.
- 175 Efter det att medlemsstaten intygat den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten anser sökanden dessutom att mottagaren på goda grunder har kunnat förvänta sig att de utbetalade förskotten inte skulle återbetalas. Denna berättigade förväntning omvandlas med tiden till en subjektiv rättighet, om mottagaren inte underrättas om att det föreligger misstankar om oegentligheter.

En försening med att fatta beslut avseende ansökan om slutlig utbetalning under så lång tid, samtidigt som mottagarens förväntning har omvandlats till en subjektiv rättighet, åsidosätter hans rätt till försvar samt de allmänna processuella principerna, i synnerhet principerna om god tro, skydd för berättigade förväntningar och skydd för förvärvade rättigheter. Att så lång tid går innebär dessutom ett allvarligt åsidosättande av mottagarens rätt till försvar, eftersom möjligheten att framlägga bevisning om faktiska omständigheter som inträffat åtta år tidigare kraftigt äventyras.

- 176 Svaranden har tillbakavisat sökandens kritik. För det första innebär varken artikel 6.1 eller artikel 7 i förordning nr 2950/83 att kommissionen skall utöva sin behörighet inom en tidsfrist. För det andra innebär den omständigheten att sökanden inte har följt villkoren i beslutet om godkännande att den inte på ett giltigt sätt kan åberopa principerna om god tro, skydd för berättigade förväntningar och skydd för förvärvade rättigheter. För det tredje har sökanden enligt svaranden inte visat på vilket sätt dess rätt till försvar har åsidosatts.

Förstainstansrättens bedömning

1. Huruvida förfarandet har pågått under rimlig tid

- 177 Enligt fast rättspraxis skall frågan huruvida ett administrativt förfarande har pågått under rimlig tid bedömas med hänsyn till de särskilda omständigheterna i varje enskilt ärende och särskilt det sammanhang detta ärende förekommer i, de olika steg i förfarandet som har vidtagits, ärendets komplexitet samt dess betydelse för de olika berörda parterna (domen i det ovan i punkt 63 nämnda målet *Mediocurso* mot kommissionen, punkt 61, och den rättspraxis som nämns där).

- 178 Det är mot denna bakgrund som det skall bedömas huruvida den tid som förflutit från det att DAFSE den 30 oktober 1989 ansökte om slutlig utbetalning till det att det omtvistade beslutet fattades den 14 augusti 1996 är rimlig. Inom ramen för denna undersökning skall hänsyn tas till de olika etapperna av det beslutsförfarande som har följts i det föreliggande fallet.
- 179 DAFSE rättade den 12 februari 1990 den ansökan om slutlig utbetalning som hade sänts till kommissionen den 30 oktober 1989.
- 180 DAFSE ansåg den 24 juni 1991 att det var nödvändigt att inhämta ytterligare information i ärendet i fråga och, beträffande företagen Tintas Robbialac och Sapec, att ge revisionsbolaget Oliveira Rego & Alexandre Hipólito i uppdrag att göra en faktisk och räkenskapsmässig granskning.
- 181 Av handlingarna i ärendet framgår inte att några administrativa rättsakter skulle ha genomförts mellan den 12 februari 1990 och den 24 juni 1991. Beslutet att ge ett revisionsbolag i uppdrag att göra en faktisk och räkenskapsmässig granskning av de två bolagens åtgärder inom ramen för stödet i fråga kan likväl endast ha fattats efter det att DAFSE:s tjänstemän har börjat hysa tvivel om huruvida vissa utgifter har varit riktiga. Sådana tvivel har endast kunnat uppstå efter en omprövning av det berörda ärendet. Med beaktande av ärendets komplexitet, antalet personer som har varit inblandade i genomförandet av åtgärderna och de nödvändiga kontakterna mellan de nationella myndigheterna och kommissionens tjänstegrenar förefaller denna tid inte för lång.
- 182 Svaranden har påstått, utan invändningar från sökanden, att det inom ramen för omprövningen av ansökan om slutlig utbetalning mellan åren 1992 och 1994 hade förekommit kontakter mellan DAFSE och företagen Tintas Robbialac, Sapec och Pirites Alentejanas, bland annat i samband med möten inom den arbetsgrupp som den gamla fonden tillsatt. Denna arbetsgrupp fastställde

omprövningskriterierna av de ärenden från år 1988 i vilka sökanden var inblandad. Svaranden har sedan tillämpat dessa kriterier i samråd med de portugisiska myndigheterna. DAFSE begärde att de företag som genomförde åtgärderna skulle lämna tillbaka olika handlingar som måste undersökas och bedömas. Även om denna period på tre år obestridligen är lång, är den med beaktande av ärendets komplexitet inte orimligt lång.

- 183 Från och med den 30 januari 1995 meddelade DAFSE företagen förslag till beslut och gav dem tillfälle att yttra sig.
- 184 Efter dessa yttranden tillställde DAFSE den 30 mars 1995 svaranden det rättade intyget om den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten (se ovan punkt 30).
- 185 DAFSE underrättade den 19 juni 1995 sökanden om de utgiftsbelopp som det hade intygat till följd av att ärendet omprövats, såvida inte annat skulle följa av kommissionens slutliga beslut avseende ansökan om slutlig utbetalning (se ovan punkt 31).
- 186 DAFSE underrättade sökanden genom skrivelserna nr 2567 och nr 2569 av den 27 februari och nr 2837 av den 1 mars 1996 om att kommissionen hade godkänt intyget avseende ansökan om slutlig utbetalning för det belopp som uppgetts i skrivelserna av den 19 juni 1995.
- 187 Med hänsyn till domen i det ovan i punkt 35 nämnda målet kommissionen mot Branco tog kommissionen slutligen tillbaka det första beslutet och ersatte det med det omtvistade beslutet.

188 Av händelseförloppet framgår att var och en av förfarandets etapper före det omtvistade beslutet har förlöpt inom rimlig tid med hänsyn till vissa omständigheter, som medlemsstatens och gemenskapens myndigheter med ansvar för förvaltningen av ESF på goda grunder kunde beakta inom ramen för undersökningen av ansökningarna om slutlig utbetalning.

189 Under dessa omständigheter kan anmärkningen att principerna om rimliga tidsfrister, god tro och missbruk av befogenheter har åsidosatts inte godtas.

2. Anmärkningarna att principerna om skydd för berättigade förväntningar, rättssäkerhet och skydd för förvärvade rättigheter har åsidosatts

190 I ett fall i vilket mottagaren av ett stöd från ESF inte har genomfört utbildningen enligt de villkor som uppställts för stödets beviljande, kan nämnda mottagare inte åberopa principen om skydd för berättigade förväntningar och skydd för förvärvade rättigheter för att erhålla slutlig utbetalning av hela det stöd som ursprungligen hade beviljats (domen av den 15 september 1998 i det ovan i punkt 53 nämnda målet Branco mot kommissionen, punkterna 97 och 105 och den rättspraxis som nämns där).

191 Eftersom principen om skydd för berättigade förväntningar är en naturlig följd av rättssäkerhetsprincipen, som kräver att rättsregler skall vara klara och precisa, och syftar till att säkerställa förutsebarheten i de situationer och rättsliga relationer som omfattas av gemenskapsrätten (domstolens dom av den 15 februari 1996 i mål C-63/93, Duff m.fl., REG 1996, s. I-569, punkt 20), gäller samma slutsats för det påstådda åsidosättandet av principen om rättssäkerhet.

- 192 Enligt det omtvistade beslutet har villkoren i beslutet om godkännande inte följts vad beträffar vissa utgifter. Sökanden har inte visat att svarandens undersökning som har lett till denna slutsats var felaktig. Således skall anses att sökanden i det föreliggande fallet inte har följt villkoren för utbildningen i fråga.
- 193 Sökanden har under alla omständigheter inte på goda grunder kunnat förvänta sig att inte behöva återbetala någon del av det finansiella stödet, eller ens att den skulle få behålla de utbetalda förskotten. För det första framgår det av punkt 18 att det sedan år 1991 har varit möjligt att på grund av DAFSE:s åtgärder förmoda att DAFSE inte hade avslutat undersökningen av ärendet och att det förekom tvivel vad beträffar intyget avseende den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten av den 30 oktober 1989. Eftersom det för det andra är kommissionen som enligt artikel 6.1 i förordning nr 2950/83 fattar det slutliga beslutet (domstolens dom av den 24 oktober 1996 i mål C-32/95 P, kommissionen mot Lisrestal m.fl., REG 1996, s. I-5373, punkt 29), kunde sökanden inte anta att intyget av den 30 oktober 1989 medförde att den fick rätt till det belopp vars utbetalning hade begärts i den ansökan om slutlig utbetalning som var föremål för nämnda intyg.
- 194 Härav följer att anmärkningen att principerna om skydd för berättigade förväntningar, rättssäkerhet och skydd för förvärvade rättigheter har åsidosatts inte kan godtas.

3. Påståendet att sökandens rätt till försvar har åsidosatts

- 195 Sökanden har endast allmänt påstått att den långa tid som förflutit sedan åtgärderna genomfördes äventyrar dess möjligheter att framlägga bevisning om att den kritik som riktas mot den saknar grund.

- 196 Det bidragssystem som har utarbetats genom den tillämpliga lagstiftningen förutsätter i synnerhet att mottagaren följer ett antal villkor som ger den rätt att uppbära det föreskrivna stödet. Av denna lagstiftning, i synnerhet av artikel 7.1 i förordning nr 2950/83, följer att såväl de nationella myndigheterna som kommissionen har rätt att kontrollera att mottagaren följer dessa villkor. Av detta följer att mottagarna, för att säkerställa att stödet utbetalas till dem, är skyldiga att bevara de verifikationshandlingar som visar att de har uppfyllt villkoren, åtminstone till dess att kommissionen har fattat det slutliga beslutet avseende ansökan om slutlig utbetalning.
- 197 Av detta följer att anmärkningen att rätten till försvar har åsidosatts inte kan godtas.
- 198 Av vad som anförts ovan följer att talan inte kan vinna bifall på den tredje grunden.

D — Den fjärde grunden: Maktmissbruk

Parternas argument

- 199 Sökanden har i andra hand kritiserat svaranden för maktmissbruk genom att den försatt sig i den portugisiska statens situation för att sätta ned stödet i fråga och genom att på det sättet legitimera DAFSE:s — rättsstridiga — åtgärder efter det att DAFSE den 30 oktober 1989 intygat den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten. DAFSE drevs av en önskan att till varje pris få de tidigare godkända stöden nedsatta för att sanera budgeten för social trygghet, i vilken de nationella

bidrag som beviljas inom ramen från stödet från ESF ingår, genom att kritisera mottagarna av stöd från ESF för att ha använt stödet på ett felaktigt sätt. Genom att således legitimera DAFSE:s rättsstridiga initiativ har svaranden enligt sökanden överskridit den behörighet som den har enligt artikel 7 i förordning nr 2950/83 och gjort sig skyldig till maktmissbruk.

200 Detta maktmissbruk följer

- av att beloppet för den nedsättning som svaranden har beslutat motsvarar de belopp som förvägrats i DAFSE:s intygandebeslut av den 19 juni 1995 (se ovan punkt 31),

- av att ärendena i fråga har omprövats mot bakgrund av nya kriterier,

- av den uppmärksamhet som den allmänna opinionen fäste vid statens finanser år 1995 då parlamentsval hölls, och

- av handlingarna som bifogats svaromålet, särskilt de handlingar som avser verksamheten i den gamla fondens arbetsgrupp vad gäller fastställelsen av en metod för att kontrollera de ärenden i fråga om finansiering från ESF i vilka sökanden var inblandad (handlingarna 7—9 och 17).

- 201 Svaranden har tillbakavisat dessa påståenden och betonat att den endast har bekräftat den portugisiska statens intyg med beaktande av den gemenskapslagstiftning som är tillämplig på området, särskilt artikel 6 i förordning nr 2950/83.

Förstainstansrättens bedömning

- 202 En rättsakt innebär maktmissbruk endast om det på grundval av objektiva, relevanta och samstämmiga indicier kan antas att den har antagits uteslutande, eller åtminstone huvudsakligen, för att uppnå andra mål än dem som åberopats eller för att kringgå ett förfarande som särskilt föreskrivs i fördraget för att hantera omständigheterna i det enskilda fallet (se bland annat domen i det ovan i punkt 54 nämnda målet Proderec mot kommissionen, punkt 118).
- 203 De omständigheter som sökanden har åberopat för att visa ett sådant maktmissbruk är otillräckliga för att kullkasta den legalitetspresumtion som i princip råder i fråga om gemenskapsinstitutionernas rättsakter.
- 204 Såsom förstainstansrätten fastställde i punkt 69 i domen i det ovan i punkt 54 nämnda målet Proderec mot kommissionen, befriar inte det intyg som medlemsstaten utfärdar, med stöd av artikel 5.4 i förordning nr 2950/83, den från övriga skyldigheter som den har att uppfylla enligt den tillämpliga gemenskapslagstiftningen.
- 205 De kriterier mot bakgrund av vilka ärendena i fråga har omprövats är "rimligheten av mottagarens utgifter" och "god finansiell förvaltning av stödet". Tillämpningen av dessa kriterier, som endast innebär att man kontrollerar att de

utgifter som mottagaren påstår sig ha haft på ett korrekt sätt motsvarar de tjänster för vilka de har utgivits, omfattas emellertid fullständigt av den kontroll som medlemsstaten skall utföra utöver själva intyget avseende den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten, i enlighet med artikel 7 i beslut 83/673, när den misstänker oriktigheter, oavsett om det är fråga om ett bedrägeri eller inte (domen i det ovan i fotnot 54 nämnda målet Proderec mot kommissionen, punkt 88).

- 206 Eftersom den portugisiska staten i det föreliggande fallet misstänkte oriktigheter i de ärenden som finansierats av ESF, vilkas faktiska och räkenskapsmässiga riktighet hade intygats den 30 oktober 1989, omprövade dessa ärenden och följaktligen ändrade sitt intyg avseende den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten och svaranden bekräftade detta intyg i dess ändrade lydelse till följd av omprövningen, hade svaranden rätt att i motsvarande omfattning nedsätta stödet.
- 207 Att allmänheten i Portugal har fäst uppmärksamhet vid landets finanser utgör inte på något sätt ett indicium för maktmissbruk.
- 208 De omständigheter som sökanden har lagt fram är alltså inte tillräckliga för att visa att det har förekommit maktmissbruk, vilket innebär att talan inte kan vinna bifall på den fjärde grunden.
- 209 Av vad som anförts ovan följer att talan skall bifallas till den del det därigenom yrkas ogiltigförklaring av det omvistade beslutet vad beträffar nedsättningarna av de belopp som sökanden har begärt i sin ansökan om slutlig utbetalning under posterna 14.2.6, 14.2.7, 14.3.1 b, 14.3.1 c, 14.3.7, 14.3.8 och 14.3.15 i fråga om den del av projektet som avser Tintas Robbialac och 14.2.8, 14.3.1 b, 14.3.1 c, 14.3.7 och 14.3.11 i fråga om den del av projektet som avser Sapec.

Rättegångskostnader

- 210 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.
- 211 I detta fall har sökanden, som har yrkat att kommissionen skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, delvis vunnit bifall till sitt yrkande om ogiltigförklaring.
- 212 Följaktligen skall det förordnas att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (tredje avdelningen)

följande dom:

- 1) Beslut C (96) 1184 av Europeiska gemenskapernas kommission av den 14 augusti 1996 om nedsättning av det stöd från Europeiska socialfonden som har beviljats inom ramen för projekt nr 880412/P3, ogiltigförklaras vad beträffar nedsättningarna av de belopp som sökanden har begärt i sin ansökan om slutlig utbetalning under posterna 14.2.6, 14.2.7, 14.3.1 b,

14.3.1 c, 14.3.7, 14.3.8 och 14.3.15 i fråga om den del av projektet som avser Tintas Robbialac SA och 14.2.8, 14.3.1 b, 14.3.1 c, 14.3.7 och 14.3.11 i fråga om den del av projektet som avser Sapec — Produits et engrais chimiques du Portugal SA.

2) Talan ogillas i övrigt.

3) Vardera parten skall bära sin rättegångskostnad.

Jaeger

Lenaerts

Azizi

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 16 september 1999.

H. Jung
Justitiesekreterare

M. Jaeger
Ordförande

PARTEX MOT KOMMISSIONEN

Innehåll

Tillämpliga bestämmelser	II-2677
Bakgrund till tvisten	II-2679
A — Vad som förevarit före det omtvistade beslutet	II-2679
B — Det omtvistade beslutet	II-2685
Förfarande	II-2689
Parternas yrkanden	II-2689
Prövning i sak	II-2690
A — Den första grunden: Tillämpliga bestämmelser har åsidosatts till följd av det andra intyg som DAFSE utfärdade	II-2690
DAFSE:s bristande behörighet av tidsmässiga skäl (ratione temporis)	II-2691
Parternas argument	II-2691
— Den första anmärkningen: Det andra intyget avseende den faktiska och räkenskapsmässiga riktigheten var försenat	II-2691
— Den andra anmärkningen: Den tidsmässiga fördelningen av den berörda medlemsstatens och kommissionens uppgifter har inte beaktats	II-2692
Förstainstansrättens bedömning	II-2693
Åsidosättande av reglerna för kompetensfördelningen mellan medlemsstaterna och kommissionen	II-2695
Parternas argument	II-2695
Förstainstansrättens bedömning	II-2696
B — Den andra grunden: Åsidosättande av motiveringsskyldigheten enligt artikel 190 i fördraget	II-2697
Parternas argument	II-2697
Förstainstansrättens bedömning	II-2700
1. Inledande anmärkningar	II-2700
2. Införlivande av motiveringen i nationella myndigheters rättsakter med kommissionens beslut	II-2701
3. Information till sökanden om de omständigheter som det omtvistade beslutet hänvisar till	II-2702
4. Huruvida motiveringen är tillräcklig	II-2702
a) Grunderna för nedsättningarna avseende den del av projektet som rör Pirites Alentejanas	II-2702
— Post 14.1.4 (försäkringar)	II-2703

— Post 14.2.6 (personalkostnader i samband med förberedelse av kurserna)	II - 2704
— Post 14.2.7 (särskilda arbeten)	II - 2704
— Post 14.3.1 a (löner till undervisande personal)	II - 2705
— Post 14.3.1 b (löner till teknisk personal som inte deltar i undervisningen) och 14.3.1 c (löner till administrativ personal)	II - 2705
— Post 14.3.2 (sociala avgifter)	II - 2706
— Posterna 14.3.3 (kostnader för logi) och 14.3.4 (kostnader för mat) . .	II - 2706
— Post 14.3.5 (flyttkostnader)	II - 2707
— Post 14.3.14 (allmänna administrativa kostnader)	II - 2707
— Post 14.6.3 (inköp av elektronisk utrustning)	II - 2708
b) Grunderna för nedsättningarna avseende den del av projektet som rör Tintas Robbialac	II - 2708
— Post 14.1 (ersättning till praktikanter som genomgår utbildning)	II - 2709
— Post 14.2 (förberedelse av kurserna)	II - 2710
— Post 14.3 (genomförande och förvaltning av kurser)	II - 2711
— Post 14.3.1 a (löner till undervisande personal)	II - 2713
— Posterna 14.3.1 b (löner till teknisk personal som inte deltar i undervisningen) och 14.3.1 c (löner till administrativ personal)	II - 2713
— Post 14.3.2 (sociala avgifter)	II - 2714
— Post 14.3.4 (de egna lärarnas matkostnader)	II - 2714
— Posterna 14.3.7 (administration och kontroll av budgeten) och 14.3.8 (särskilda arbeten)	II - 2715
— Post 14.3.9 (hyra för lösöre och fastigheter)	II - 2716
— Post 14.3.11 (andra leveranser och tjänster som tillhandahållits av utomstående)	II - 2717
— Post 14.3.15 (andra drifts- och förvaltningsutgifter)	II - 2717
— Post 14.8 (praktikanternas mat och logi)	II - 2717
— Post 14.9 (praktikanternas resekostnader)	II - 2718

PARTEX MOT KOMMISSIONEN

c) Grunderna för nedsättningarna avseende den del av projektet som rör Sapec	II-2718
— Post 14.2 (förberedelse av kurserna)	II-2719
— Post 14.3 (genomförande och administration av kurser)	II-2720
— Posterna 14.3.1 b (löner till teknisk personal som inte deltar i undervisningen) och 14.3.1 c (löner till administrativ personal)	II-2721
— Post 14.3.5 (resekostnader)	II-2722
— Post 14.3.7 (administration och kontroll av budgeten)	II-2722
— Post 14.3.9 (hyra för lösöre och fastigheter)	II-2723
— Post 14.3.11 (andra varor och tjänster som tillhandahållits av utomstående)	II-2725
— Post 14.8 (praktikanternas kost och logi)	II-2726
C — Den tredje grunden: Missbruk av befogenheter, åsidosättande av rätten till försvar och av de allmänna principerna om god tro, skydd för berättigade förväntningar och skydd för förvärvade rättigheter	II-2727
Parternas argument	II-2727
Förstainstansrättens bedömning	II-2728
1. Huruvida förfarandet har pågått under rimlig tid	II-2728
2. Anmärkningarna att principerna om skydd för berättigade förväntningar, rättssäkerhet och skydd för förvärvade rättigheter har åsidosatts	II-2731
3. Påståendet att sökandens rätt till försvar har åsidosatts	II-2732
D — Den fjärde grunden: Maktmissbruk	II-2733
Parternas argument	II-2733
Förstainstansrättens bedömning	II-2735
Rättegångskostnader	II-2737